

رویکردهای نوین در روانشناسی رشد

نویسنده: دکتر محبوبه زارع

نشر اکسیر قلم

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۳-۶۱-۱

شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۰۱۹۷۲

عنوان و نام پدیدآور: رویکردهای نوین در روانشناسی رشد/ نویسنده محبوبه زارع.

مشخصات نشر: بابل: اکسیر قلم، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۲۸۰ص: مصور، جدول.

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: روان‌شناسی رشد

Developmental psychology

رده بندی دیویی: ۱۵۵

رده بندی کتابشناسی: ۹۱۳۹۶۲/۲۷۱۳

سرشناسه زارع میرحسین، محبوبه

وضعیت فهرست نویسی: در دسترس

رویکردهای نوین در روانشناسی رشد

نویسنده: دکتر محبوبه زارع

ناشر: انتشارات اکسیر قلم

صفحه‌آرا: محبوبه صنمی

برآورد جلد: محبوبه میرحسین زاده

تعداد و سال چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۳-۶۱-۱

قیمت: ۲۷۰۰۰ تومان

بابل، خیابان مدرس، رسولی ۲۴ (ماکان سابق)، نرسیده به بنیاد علمی حریری، نبش ابن سینا ۶

۰۹۱۱۲۱۷۰۸۵۰ ۰۱۱۳۲۳۲۵۹۴۹

www.exireghalam.ir

Email: exirpub@yahoo.com

مقدمه

روانشناسی رشد زیر شاخه‌ای از روانشناسی است که در قرن اخیر باعث تحولی بنیادین در دیدگاه ما نسبت به کودکان شده است. یک قرن قبل هیچ فردی تصورش را نمی‌کرد که کودکان قبل از تولد نیز توانایی یادگیری و آموزش داشته باشند و یا بتوانند چند اندکی پس از تولد عملیات ساده ریاضی را انجام دهند و حتی اینکه کودکان چهارساله مسائل استدلال مجرد و مقایسه‌ای را حل کنند. در این کتاب سعی شده به نکات اساسی و جالب توجه‌ای در روانشناسی رشد و پیشرفت گفت آور انسان اشاره شود.

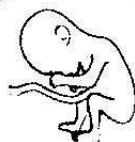
رشد در این کتاب به دو روش سنی و موضوعی تقسیم شده است. بنابراین بخش‌هایی را در مورد تکامل جنینی، نوزادی، سال‌های پیش از دبستان و دوران تحصیل در نظر داریم. همچنین جنبه‌های مختلفی از رشد به رشد شناختی و اجتماعی اختصاص دارد. همچنین در بخش سالهای دبستان چندین قسمت مجزا در مورد آموزش و مهارت ریاضی خواهیم داشت. هرچند مفهوم «رشد» قابل تجزیه نیست و در بسیاری از مفاهیم رشد را نمی‌توان در یک طرح پیشنهادی گنجانید. این کتابدر مباحث خود نکته مهم را مد نظر قرار داده است:

اول اینکه روال معدل در سنی رشد، از نظر سنی می‌باشد. مسئله‌ای که پیش می‌آید این است که چون رشد فرایندی مستمر و پیوسته است، تقسیم بندی آن با توجه به سن امری ساختگی خواهد بود.

نوزادان با سرعت‌های متفاوتی رشد می‌کنند. بنابراین کودکان هم سن و سال در سطوح مختلفی از رشد اجتماعی و شناختی به سر می‌برند. از آن گذشته، هر کودکی در رشد برخی مهارت‌ها در یک سطح و از نظر شناختی توانایی‌ها در سطح دیگری است. با این حال برغم این مشکلات، تاکید می‌کنیم که خصوصیات مهم و قابل توجهی در رشد کودکان در سنین مختلف، مشترک می‌باشد.

نکته دومی که در تهیه این کتاب با آن سروکار داشتیم، عاریف مختلف رشد بود. به خاطر سادگی کار، وجه تمایز عمده‌ای میان رشد اجتماعی و شناختی قائل شدیم. بی‌شک توانایی‌های کودکان در یک بستر اجتماعی مانند خانه، مدرسه و بازی و یا مدرسه، شکل می‌گیرد. بنابراین تفکیک رشد اجتماعی و شناختی بسیار ساده اندیشانه به نظر می‌رسد. بر همین اساس، کودک با توجه به سطح تکامل ادراکی خویش، تا حدی قادر به تشخیص نحوه تعامل اجتماعی می‌باشد لذا، می‌توان گفت که برای درک رشد اجتماعی نیاز به اطلاعاتی در مورد رشد مهارت‌های شناختی داریم.

می‌توان گفت که تمامی موجودات با نگاه کردن می‌توانند رفتارهایی را از بزرگترها بیاموزند ولی تنها انسان است که فعالانه به دنبال آموزش کودکان و نشان دادن زیبایی‌های جهان به فرزند خود می‌باشد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیاتی در روانشناسی رشد

۱۳	مقدمه
۱۴	اصول رشد انسان
۱۵	مفاهیم اساسی در مکتب پیش تکامل گرایی
۱۵	مفاهیم اساسی در مکتب تکرار رشد
۱۵	رویکرد زیان بار
۱۶	تاریخ روانشناسی رشد
۱۸	رشد کودک
۲۰	هوشبهر و سن عقلی
۲۶	پرسش‌های یادین در روانشناسی کودک
۲۶	کودکان وحشی
۳۰	خلاصه فصل

فصل دوم: روانشناسی رشد معاصر

۳۳	مقدمه
۳۴	ظهور دیدگاه‌ها در روانشناسی رشد
۳۴	واتسون و ترس کودکان
۳۷	ژان پیاژه
۳۹	مطالعات اولیه پیاژه درباره تفکر کودکان
۴۰	آثار پیاژه
۴۱	مراحل رشد در نظریه پیاژه
۴۲	لیوسیمونویچ ویگوتسکی
۴۸	مقایسه نظریه رشد شناختی پیاژه و نظریه اجتماعی فرهنگی ویگوتسکی
۵۱	جان بالبی
۵۵	رویکرد هیجان مدار به عنوان تجلی نظریه جان بالبی
۵۵	هارلو و محرومیت مادری
۵۷	تنوری وابستگی
۵۹	خلاصه فصل

فصل سوم: رویکردهای نوین در مطالعه رشد

۶۳	مقدمه
۶۳	نظریه مرحله‌ای رشد
۶۵	رویکرد نظام پویا

۶۶	نظریه پردازش اطلاعات
۶۸	مسائل اخلاقی در خصوص سنجش و آزمودن کودکان
۷۰	روش های گردآوری اطلاعات در روانشناسی رشد
۷۵	ارزیابی توانایی های کودکان
۷۶	خلاصه فصل

فصل چهارم: رشد از لقاح تا نوزادی

۷۹	تولد
۷۹	راحت شدن در پیش از تولد
۷۹	مرحله قبل از جنینی
۸۰	مرحله جنینی
۸۲	مرحله نینوس
۸۴	مقیاس آپکار
۸۵	مطالعه رفتار جنین
۸۸	نظریه های مربوط به تأثیر دوران پیش از تولد در شخصیت
۸۹	الگوهای حرکات غیرارادی - حرکات
۹۲	تکامل و رشد مغز
۹۵	مروری مختصر بر رشد و تکامل اسان
۹۷	نشستن، ایستادن و راه رفتن
۱۰۰	یادگیری و حافظه
۱۰۱	توانایی های حسی نوزاد
۱۰۸	تولد کودک
۱۱۰	ضربه روانشناختی تولد
۱۱۱	خلاصه فصل

فصل پنجم: رشد شناختی نوزاد

۱۱۵	رشد شناختی نوزاد
۱۱۵	ژان پیاژه
۱۱۶	پیاژه و دانش کودکان
۱۱۶	شش مرحله دوره حسی - حرکتی در نظریه پیاژه
۱۲۰	نوزاد در مرحله حسی - حرکتی
۱۲۳	رشد مفاهیم
۱۲۶	درک کودک از مفهوم شیء

۱۲۷	مطالعه ادراک کودکان
۱۲۹	حافظه نوزاد
۱۳۲	چنگ زدن و در دست گرفتن
۱۳۷	خلاصه فصل

فصل ششم: رشد اجتماعی در نوزادی

۱۴۱	رشد اجتماعی نوزاد
۱۴۲	تخصیص خود
۱۴۳	شناسایی پسران
۱۴۷	لبخند زدن
۱۴۹	تقلید از دیگران
۱۵۲	بازی
۱۵۴	دلبستگی
۱۶۳	واکنش‌های عاطفی
۱۶۴	رفتارهای اجتماعی پسران و دختران
۱۶۶	خلاصه فصل

فصل هفتم: رشد زبان

۱۶۹	رشد زبان در نوزادی
۱۶۹	درک اصوات گفتاری
۱۷۳	مراحل رشد زبان
۱۷۵	سخن گفتن نامفهوم
۱۷۸	یادگیری کلمات
۱۸۱	معنای اولین کلمات کودکان
۱۸۳	زبان و رشد اجتماعی
۱۸۸	خلاصه فصل

فصل هشتم: فرایندهای شناختی در دوره پیش دبستانی

۱۹۱	مقدمه
۱۹۲	مرحله پیش عملیاتی در نظام پیازه
۱۹۸	انتقاداتی به آزمایشات پیازه
۲۰۱	ترکیب کلمات
۲۰۲	توانایی گفتار در کودکان

۲۰۴	علائم هشدار دهنده مشکلات احتمالی
۲۰۵	تفاوت میان گفتار و زبان
۲۰۵	علل تأخیر در گفتار و زبان کودک
۲۰۵	رشد زبان
۲۰۶	نظریه‌های درون‌ذات
۲۰۸	نظریه‌های برون‌ذات
۲۰۹	خلاصه فصل

فصل نهم: رشد اجتماعی در دوره پیش از دبستان

۲۱۳	مقدمه
۲۱۳	بازی
۲۱۷	نظریه‌های بازی
۲۲۱	رؤیا
۲۲۴	تخیل
۲۲۶	اشیا انتقالی در بازی‌های کودکان
۲۲۷	تفاوت‌های جنسی در بازی‌های کودکان
۲۲۹	هویت جنسی
۲۳۲	رشد اجتماعی و الگوهای ذهنی
۲۳۶	رفتارهای شبه اجتماعی
۲۳۶	تشکیل دوستی‌ها
۲۳۸	خلاصه فصل

فصل دهم: نظریه‌های رشد

۲۴۱	تئوری‌های مرحله‌ای روانی
۲۶۰	اضطراب واقعی، اضطراب روان رنجور و اضطراب اخلاقی
۲۶۳	تئوری رشد روانی - زیستی - اجتماعی اریکسون
۲۷۳	خلاصه فصل